Lokale heffingen

De paragraaf lokale heffingen bevat een overzicht van de inkomsten, het beleid en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, de lokale lastendruk en een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid.
In de Gemeentewet en een aantal bijzondere wetten is geregeld welke heffingen (belastingen en retributies) een gemeente mag opleggen. De raad bepaalt de invoering, wijziging of intrekking van een gemeentelijke belastingverordening.

Belastingen
Belastingen zijn heffingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is. Medemblik kent de volgende belastingen:

1. onroerende zaakbelastingen
2. waterverblijfs-, verblijfs- en forensenbelasting

Bestemmingsheffingen en Retributies
Retributies zijn heffingen waarbij een bepaalde vergoeding wordt betaald voor een specifieke dienst. De geraamde opbrengsten van een retributie mogen niet hoger zijn dan de geraamde kosten. Medemblik kent de volgende retributies:

1. afvalstoffenheffing;
2. rioolheffing;
3. leges;
4. grafrechten.

De grafrechten zijn onderverdeeld in begrafenisrechten, zoals inkopen eigen graf, begraving, gebruik aula en dergelijke en onderhoudsrechten begraafplaats.

De paragraaf lokale heffingen bevat een overzicht van de geraamde inkomsten lokale heffingen 2027. Daarnaast wordt inzicht gegeven in het beleid dat de gemeente hanteert voor de bepaling van de hoogte van de heffingen 2027 en wordt een uiteenzetting per belasting en heffing gegeven.

In de Voorjaarsnota 2026 zijn de kaders en uitgangspunten door de raad vastgesteld:

- We indexeren de opbrengsten van belastingen en heffingen met 2,5% (prijsstijging) gebaseerd op de vooruitblik van het Centraal Planbureau (CPB cijfer prijs bruto binnenlands product).
- Voor leges, riool en afval heffen we, indien mogelijk en acceptabel, kostendekkende tarieven.
- We gaan zuinig om met belastinggeld. Bij alle keuzes wegen we af of de kosten in verhouding staan tot de opbrengsten voor de samenleving.

De verordeningen met daarin de tarieven voor de lokale heffingen 2027 worden door de raad vastgesteld in de vergadering van 26 november 2026.

Belastingen

De opbrengsten uit de gemeentelijke belastingen stromen naar de algemene middelen, waardoor de gemeenteraad de volledige vrijheid heeft om deze inkomsten naar eigen inzicht te alloceren aan lokale prioriteiten en voorzieningen.

1 Onroerende zaakbelastingen

Deze belasting heffen we van iedere eigenaar of gebruiker van een woning of bedrijf.

Op grond van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ) stellen we van alle onroerende zaken jaarlijks de waarde vast. De WOZ-waarde vormt de grondslag voor de tariefbepaling van de onroerende zaakbelasting (OZB). In de belastingverordening 2027 worden de tarieven voor 2027 opgenomen.

Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengsten zien.

*Bedragen * € 1.000*

	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027
Eigenaar niet-woning	3.555	3.446	3.532
Eigenaar woning	9.752	9.705	10.007
Gebruiker niet-woning	2.545	2.470	2.532
Totaal	**15.852**	**15.622**	**16.071**

De opbrengsten OZB zijn in 2027 geïndexeerd met 2,5%.

In 2027 verwachten wij € 59.000 hogere OZB opbrengsten voor de eigenaar woning. Dit komt door de toename van de woningvoorraad.

2 Waterverblijfs-, verblijfs- en forensenbelasting

We heffen deze belastingen van personen die niet in de gemeente zijn ingeschreven, maar hier wel verblijven. Daardoor dragen zij bij in de kosten van gemeentelijke voorzieningen.

Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengst zien.

*Bedragen * € 1.000*

	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027
Verblijf	828	756	789
Forensen	180	267	274
Waterverblijf	158	255	262
Totaal	**1.167**	**1.278**	**1.324**

De opbrengsten stijgen in 2027 met 2,5% ten opzichte van de vastgestelde begroting 2026. Bij de Voorjaarsnota 2026 zijn de inkomsten incidenteel met € -585.000 bijgesteld, omdat ze in de afgelopen jaren niet zijn gerealiseerd.

Heffingen

Heffingen zijn rechten waar gemeentelijke diensten tegenover staan. Per heffingssoort geven we een korte omschrijving. Ook geven we inzicht in de opbrengsten en uitgaven die we in 2027 verwachten.
De opbrengst van de heffing mag niet meer bedragen dan de kosten die we hiervoor maken. Per heffing geven we ook inzicht in de kostendekkendheid. Hieruit blijkt hoe dit uitgangspunt doorwerkt in de tarieven. We verwijzen u verder naar de Berekening kostendekkendheid.

1 Afvalstoffenheffing

Huisvuilcentrale (HVC) verzorgt voor de gemeente Medemblik de inzameling en verwerking van het huishoudelijke afval. HVC brengt de kosten bij ons in rekening. Via de afvalstoffenheffing brengen we vervolgens deze kosten in rekening bij onze inwoners. De afvalstoffenheffing heeft afzonderlijke tarieven (vast en variabel) voor een éénpersoons huishouden en voor een meerpersoons huishouden. Het zijn kostendekkende tarieven.

Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengst zien.

*Bedragen * € 1.000*

	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027
Afvalstoffenheffing	6.389	7.062	7.391
Totaal	**6.389**	**7.062**	**7.391**

We berekenden de (kostendekkende) afvalstoffenheffing voor 2027. Dit deden we op basis van de meest recente prognose van HVC en onze uitgangspunten.

De stijging van de baten uit afvalstoffenheffing in 2027 ten opzichte van de begroting 2026 kent een aantal oorzaken. De belangrijkste ontwikkelingen zijn:

- We zien een (autonome) toename van de kosten die HVC bij ons in rekening brengt, zoals een stijging van de Rijksheffingen voor het verbranden van restafval, een toename van (grof)huishoudelijk afval en een daling van vergoedingen voor bijvoorbeeld papier.

- Als gevolg van de stijgende kosten van HVC rekenen we - in lijn met onze vastgestelde uitgangspunten - meer btw toe aan de afvalstoffenheffing.

- We zien een stijging in de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Afvalbeheer Westfriesland als gevolg van de afkoop van de nazorg van de voormalige stortplaats in Westwoud.

- We maken kosten van de pilot voor het wekelijks ophalen van PMD bij hoogbouw (motie 40 van 2025) en uitbreiding van het aantal ondergrondse containers.

- We stelden de overige kosten die we toerekenen aan de afvalstoffenheffing bij op basis van loon- en prijsontwikkelingen en actuele inzichten.

De effecten van bovenstaande ontwikkelingen rekenen we door in de afvalstoffenheffing. De tarieven voor 2027 bieden we in het voorstel over de belastingverordeningen 2027 ter vaststelling aan de raad aan.

2 Rioolheffing

Eigenaren van eigendommen die zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering dragen bij in de kosten daarvan. Hiermee betalen we de kosten van de inzameling en het transport van afvalwater, bedrijfsafvalwater en hemelwater en de zuivering daarvan. De rioolheffing is een kostendekkend tarief.

Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengst zien.

*Bedragen * € 1.000*

	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027
Riool eigenaar woning	4.250	4.288	4.395
Riool eigenaar niet-woning	594	571	585
Totaal	**4.844**	**4.859**	**4.980**

De opbrengsten uit rioolheffing stijgen in 2027 met 2,5%. De opbrengst is gebaseerd op het dekkingsplan uit het Programma stedelijk water en riolering 2023-2027.

De berekening van de kostendekkendheid van de rioolheffing vindt u hier.

3 Grafrechten

De rechten heffen we voor het dekken van de kosten van onderhoud van graven in onze gemeente. Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengst zien.

De Leges en afkoopsommen heffen we voor de kosten van begraven en het afkopen van het onderhoud.

*Bedragen * € 1.000*

	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027
Begrafenisrechten	14	21	21
Leges en afkoopsommen	328	380	384
Totaal	**342**	**401**	**405**

Voor 2027 wordt uitgegaan van een gelijkblijvend aantal begravingen. Er zijn geen aanwijzingen voor een substantiële stijging of daling van het aantal begravingen. De opbrengsten zijn gebaseerd op een ongewijzigd aantal begravingen, bijzettingen en verlengingen en sluiten beter aan bij de gerealiseerde opbrengsten van voorgaande jaren.

De berekening van de kostendekkendheid van lijkbezorging vindt u hier.

4 Leges

Met deze rechten brengen we de kosten van gemeentelijke diensten in rekening. Deze diensten verlenen we op aanvraag. Voorbeelden van deze diensten zijn vergunningverlening en afgifte paspoort en rijbewijs. Met uitzondering van Titel 3 is sprake van een kostendekkend tarief .

Onderstaand overzicht laat de begrote opbrengst zien.

*Bedragen * € 1.000*

	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027
Leges	2.904	2.957	4.019
Totaal	**2.904**	**2.957**	**4.019**

In 2025 en 2026 werkten we aan het verbeteren van onze werkprocessen. Daarbij hebben we ook gekeken of de leges voor omgevingsvergunningen en voor de intake- en omgevingstafels de kosten dekken. In 2027 rekenen we daarom realistischere tarieven voor de intake- en omgevingstafels. Ook nemen we de kosten van adviezen van de Omgevingsdienst en de Veiligheidsregio beter mee in de leges. Daarnaast verwachten we tijdelijk meer aanvragen. We verwerken deze wijzigingen in 2027 eenmalig in de begroting. Bij 'anders organiseren' bekijken we of we ze vanaf 2028 structureel doorvoeren.

Door deze wijzigingen stijgen de tarieven voor leges. Zo betaalt de aanvrager voor de dienst die hij krijgt, en niet de belastingbetaler. Daar staat betere dienstverlening tegenover: we verkorten de doorlooptijden van vergunningen en denken vanuit "ja, mits" mee met de aanvrager.

De berekening kostendekkendheid van de leges vindt u hier.

5 Berekeningen kostendekkendheid

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de lijkbezorging. Het overzicht daarna geeft inzicht in de kostendekkendheid van de leges.

*Bedragen * € 1.000*

	Directe kosten	Overhead	BTW	Opbrengst	Kosten-dekkendheid
Afvalstoffenheffing	-5.961	-190	-1.241	7.391	100%
Rioolheffing	-3.230	-725	-1.025	4.980	100%
Grafrechten	-487	-246	-	405	55%

*Bedragen * € 1.000*

Onderwerp legesverordening	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kosten-dekkendheid
Hoofdstuk 1 – Algemene dienstverlening					
Paragraaf 1.1 - Burgerlijke stand	26	26	20	95	133%
Paragraaf 1.2 - Reisdocumenten en Nederlandse identiteitskaart	428	148	113	763	111%
Paragraaf 1.3 - Rijbewijzen	53	68	51	172	100%
Paragraaf 1.4 - Verstrekkingen in het kader van de basisregistratie persoonsgegevens	4	20	15	30	74%
Paragraaf 1.7 - Overige publiekszaken	8	2	2	10	79%
Paragraaf 1.9 - Bijzondere wetten	35	89	67	158	83%
Totaal hoofdstuk 1	**555**	**354**	**268**	**1.228**	**104%**
Hoofdstuk 2 – Omgevingswet					
Paragraaf 2.2 - Voorfase	-	187	142	96	29%
Paragraaf 2.3 - Activiteiten met betrekking tot bouwwerken	615	540	409	2.113	135%
Paragraaf 2.4 - Activiteiten met betrekking tot cultureel erfgoed en werelderfgoed	-	32	24	6	11%
Paragraaf 2.5 - Milieubelastende activiteiten	-	6	5	12	104%
Paragraaf 2.7 - Aanlegactiviteiten	-	41	31	15	21%
Paragraaf 2.8 - Overige activiteiten	-	21	16	8	22%
Paragraaf 2.9 - Maatwerkvoorschriften	105	6	4	3	2%
Paragraaf 2.11 - Overige tarieven	-	5	4	-	5%
Paragraaf 2.12 - Modaliteiten	453	57	43	482	87%
Totaal hoofdstuk 2	**1.172**	**894**	**678**	**2.735**	**100%**

Onderwerp legesverordening	Directe kosten	Loonkosten	Overhead	Opbrengst	Kosten-dekkendheid
Hoofdstuk 3 – Dienstverlening v/o de Dienstenrichtlijn					
Paragraaf 3.1 - Horeca	-	11	9	14	73%
Paragraaf 3.4 - Organiseren evenementen of markten	-	49	37	10	12%
Paragraaf 3.5 - Standplaatsen	-	1	1	1	78%
Paragraaf 3.7 - In dit hoofdstuk niet benoemd besluit	1	3	2	4	70%
Totaal hoofdstuk 3	**1**	**64**	**49**	**30**	**27%**
Totaal	**1.728**	**1.312**	**995**	**3.994**	**99%**

Kwijtschelding

De gemeente wil voorkomen dat inwoners met een minimuminkomen en weinig tot geen vermogen door de lokale lasten onder de armoedegrens zakken. Daarom voert de gemeente een actief kwijtscheldingsbeleid.

*Bedragen * € 1.000*

	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027
Kwijtscheldingen	-176	-158	-178
Totaal	**-176**	**-158**	**-178**

Totaaloverzicht

Hieronder vindt u een totaaloverzicht van de geraamde opbrengsten 2027:

*Bedragen * € 1.000*

	Rekening 2025	Begroting 2026 na wijziging	Begroting 2027
Eigenaar woning	9.752	9.705	10.007
Eigenaar niet-woning	3.555	3.446	3.532
Gebruiker niet-woning	2.545	2.470	2.532
Forensen	180	267	274
Verblijf	828	756	789
Waterverblijf	158	255	262
Afvalstoffenheffing	6.389	7.062	7.391
Riool eigenaar woning	4.250	4.288	4.395
Riool eigenaar niet-woning	594	571	585
Leges en afkoopsommen	328	380	384
Begrafenisrechten	14	21	21
Leges	2.904	2.957	4.019
Totaal	**31.499**	**32.177**	**34.191**